

Briuselis, 2020 03 04
COM(2020) 91 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

panaikinti perviršinį valdžios sektoriaus deficitą Rumunijoje

{SWD(2020) 53 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

panaikinti perviršinį valdžios sektoriaus deficitą Rumunijoje

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 126 straipsnio 7 dalį,

atsižvelgdama į Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

- (1) pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 126 straipsnį valstybės narės turi vengti perviršinio valdžios sektoriaus deficito;
- (2) Stabilumo ir augimo pakto (SAP) pagrindinis tikslas yra patikimi valstybės finansai – priemonė sudaryti geresnes sąlygas kainų stabilumui ir dideliame tvariam augimui, leidžiančiam kurti naujas darbo vietas;
- (3) 2020 m. [kovo 17 d.] pagal SESV 126 straipsnio 6 dalį Taryba nusprendė, kad Rumunijoje yra susidaręs perviršinis deficitas;
- (4) pagal SESV 126 straipsnio 7 dalį ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1467/97¹ 3 straipsnio 4 dalį Taryba turi atitinkamai valstybei narei pateikti rekomendacijas, kaip per nurodytą laikotarpį panaikinti perviršinį deficitą. Rekomendacijoje turi būti nustatytas ne ilgesnis kaip šešių mėnesių terminas, iki kurio atitinkama valstybė narė turi imtis veiksmingų priemonių perviršiniui deficitui panaikinti. Be to, rekomendacijoje panaikinti perviršinį deficitą Taryba turėtų reikalauti pasiekti metinius biudžeto tikslus, kurie pagal prognozę, kuria grindžiama rekomendacija, atitinka minimalų metinį struktūrinio balanso, t. y. pagal ciklą pakoreguoto balanso atmetus vienkartinės ir kitas laikinas priemones, pagerėjimą, kurio lyginamasis dydis būtų ne mažiau kaip 0,5 % BVP;
- (5) Komisijos 2020 m. žiemos prognozėje, papildytoje fiskaliniais kintamaisiais iki 2022 m., numatyta, kad 2019 m. realiojo BVP augimas bus 3,9 %. Remdamasi prielaida, kad politika nesikeis, Komisija prognozuoja, kad realiojo BVP augimas bus nuosaikus, tačiau išliks stabilus – 3,8 % 2020 m. ir 3,5 % 2021 ir 2022 m. Dabartinės politikos nulemtos didelės fiskalinės paskatos ir toliau šiek tiek skatintų privatų vartojimą. Kita vertus, toliau didėjant fiskaliniam deficitui sumažėtų vartotojų ir investuotojų pasitikėjimas ekonomikos augimo trajektorijos tvarumu. Todėl numatoma, kad investicijos sumažės, nes privatūs investuotojai atsižvelgia į didėjančią makroekonominį disbalansą. Numatoma, kad grynojo eksporto poveikis prognozės laikotarpiu išliks neigiamas, nes eksportą ir toliau veikia silpna išorės paklausa, o importą palaiko privatus vartojimas. Tai savo ruožtu dar labiau didintų jau ir taip didelį einamosios sąskaitos deficitą;

¹ OL L 209, 1997 8 2, p. 6.

- (6) 2019 m. gruodžio 10 d. vyriausybė priėmė ir pateikė parlamentui 2020–2022 m. mokesčių ir biudžeto strategiją (toliau – fiskalinė strategija), kurioje 2019 m. nustatytas patikslintas 3,8 % BVP valdžios sektoriaus deficito (viršijančio 3 % BVP pamatinę vertę) tikslas. Šis patikslinimas, palyginti su 2019 m. iš pradžių planuotu 2,8 % BVP, buvo pagrįstas laikotarpio nuo metų pradžios biudžeto vykdymo duomenimis. 2019 m. gruodžio 18 d. fiskalinė strategija buvo priimta kaip įstatymas;
- (7) Komisijos 2020 m. žiemos prognozėje, papildytoje fiskaliniais kintamaisiais iki 2022 m., numatoma, kad valdžios sektoriaus deficitas per visą prognozės laikotarpį ir toliau viršys 3 % BVP pamatinę vertę. Remdamasi prielaida, kad politika nesikeis, Komisija prognozuoja, kad valdžios sektoriaus deficitas 2019 m. bus 4,0 % BVP, 2020 m. – 4,9 %, 2021 m. – 6,9 %, o 2022 m. – 7,7 %. Prognozuojama, kad struktūrinis deficitas padidės 1,0 % BVP 2019 m., dar 1,9 % BVP 2021 m. ir dar 0,8 % 2022 m. Komisijos prognozuojamą deficito padidėjimą daugiausia lemia 2019 m. vasarą priimtas sprendimas labai padidinti pensijas. Didesnės išlaidos pensijoms prie deficito padidėjimo 2020 m. prisidėtų 0,9 proc. punkto BVP, 2021 m. – 1,7 proc. punkto BVP ir 2022 m. – 1,1 proc. punkto BVP. Apskaičiuota, kad padvigubinus išmoką vaikui (sprendimas turi įsigalioti 2020 m. rugpjūčio mėn.), metinės biudžeto išlaidos padidės 0,6 % BVP. Fiskalinėje strategijoje vyriausybė numato, kad valdžios sektoriaus deficitas 2020 m. bus 3,6 % BVP, 2021 m. – 3,4 %, o 2022 m. – 2,8 %. Remiantis vyriausybės skaičiavimais, 2020 m. struktūrinis koregavimas būtų 0,3 %, 2021 m. – 0,2 %, o 2022 m. – 0,6 %. Fiskalinėje strategijoje numatytas koregavimas daugiausia grindžiamas išlaidomis. Visų pirma numatoma, kad, kaip BVP dalis, mažės išlaidos darbuotojų atlygiui, prekių ir paslaugų pirkimui ir kapitalo išlaidoms, kurioms netaikomas bendras ES finansavimas. Mažesnę deficitą fiskalinėje strategijoje, palyginti su Komisijos prognoze, lemia optimistiškesnės pagrindinės makroekonominės projekcijos fiskalinėje strategijoje ir tai, kad fiskalinėje strategijoje neatsižvelgiama į kai kurių priimtų priemonių fiskalinį poveikį, o planuojamas einamųjų išlaidų mažinimas nėra visiškai pagrįstas priimtomis arba patikimai paskelbtomis priemonėmis, todėl Komisijos prognozėje į jį negali būti visapusiškai atsižvelgta;
- (8) 2018 m. Rumunijos valdžios sektoriaus skola siekė 34,7 % BVP. Remiantis Komisijos prognoze, numatoma, kad valdžios sektoriaus skola 2022 m. padidės iki 46,6 %, taigi liks mažesnė už Sutartyje nustatytą pamatinę vertę;
- (9) pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 3 straipsnio 4 dalį perviršinis deficitas turėtų būti panaikintas per metus nuo tokio deficito nustatymo (šiuo atveju – iki 2021 m.), nebent atsirastų ypatingų aplinkybių. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 1467/97, atsižvelgiant į valstybės narės ekonominę ir fiskalinę padėtį, turėtų būti nustatytas koregavimo planas;
- (10) dabar Rumunijoje yra tokių ypatingų aplinkybių. Siekiant panaikinti perviršinį deficitą iki 2021 m. reikėtų per didelio fiskalinio koregavimo ir dėl to labai sumažėtų gamybos apimtys. Nors vis dar reikia didelių metinių koregavimų, ilgesnis koregavimo planas turėtų laipsniškesnį poveikį augimui ir būtų atsižvelgiama į tai, kad 2020 biudžetiniai metai jau prasidėjo. Kartu su fiskaliniu konsolidavimu vykdomos struktūrinės reformos padės užtikrinti tvarų perviršinio deficito panaikinimą. Atsižvelgiant į tai ir į Rumunijos ekonominę ir fiskalinę padėtį, yra pagrindo nustatyti perviršinio deficito panaikinimo terminą iki 2022 m.;
- (11) remdamasi patikimu ir tvariu koregavimo planu, iki šio termino Rumunija turėtų pasiekti nominaliojo valdžios sektoriaus deficito tikslą – 3,6 % BVP 2020 m., 3,4 %

BVP 2021 m. ir 2,8 % BVP 2022 m.; jis, remiantis Komisijos prognoze, atitinka grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalųjį augimą²: 8,2 % 2020 m., 5,5 % 2021 m. ir 5,5 % 2022 m. Jei reikės atlikti kruopščią analizę, toks grynųjų išlaidų augimo tempas bus pirminis rodiklis, naudojamas vertinant fiskalines pastangas. Atitinkamas metinis struktūrinio balanso koregavimas yra 0,5 % BVP 2020 m., 0,8 % BVP 2021 m. ir 0,8 % BVP 2022 m. Remiantis dabartine prognoze, tie tikslai vis dar leidžia kasmet didinti realias grynąsias išlaidas. Norint pasiekti tikslus, greičiausiai reikės iš naujo apsvarstyti didelį teisės aktais nustatytą pensijų padidinimą ir kitas naujausias priemones, dėl kurių pagal pagrindinį scenarijų smarkiai padidėja deficitas;

- (12) ilgalaikis koregavimas turėtų būti užtikrintas biudžeto konsolidavimo priemonėmis, kartu siekiant pagerinti valstybės finansų kokybę ir sustiprinti ekonomikos augimo potencialą;
- (13) nuo 2016 m. Rumunija sistemingai ir pakartotinai nukrypavo nuo nacionalinėje fiskalinėje sistemoje nustatytų fiskalinių taisyklių, todėl taisyklės iš esmės nebuvo veiksmingos. Labai svarbu, kad ateityje Rumunija užtikrintų visapusišką nacionalinės fiskalinės sistemos taikymą;
- (14) vidutiniu ir ilguoju laikotarpiu patikimiems viešiesiems finansams kyla didelė rizika, kurią lemia didelis fiskalinis deficitas ir su visuomenės senėjimu susijusios išlaidos. Didelė dalis šios rizikos susijusi su 2019 m. vasarą priimtu ir, kaip numatyta, 2019–2021 m. įsigaliosiančiu sprendimu padidinti pensijas. Tai patvirtina, kad reikia skubiai visiškai atkurti ilgalaikį viešųjų finansų tvarumą,

PRIĖMĖ ŠIĄ REKOMENDACIJĄ:

- (1) Rumunija ne vėliau kaip iki 2022 m. turėtų panaikinti esamą perviršinį deficitą.
- (2) Rumunija turėtų pasiekti nominaliojo valdžios sektoriaus deficito tikslą – 3,6 % BVP 2020 m., 3,4 % BVP 2021 m. ir 2,8 % BVP 2022 m.; jis atitiktų grynųjų pirminių valdžios sektoriaus išlaidų nominalųjį augimą: 8,2 % 2020 m., 5,5 % 2021 m. ir 5,5 % 2022 m., atitinkantį 0,5 % BVP metinį struktūrinį koregavimą 2020 m., 0,8 % BVP 2021 m. ir 0,8 % BVP 2022 m.
- (3) Rumunija turėtų nustatyti ir griežtai įgyvendinti priemones, būtinas perviršiniam deficitui panaikinti iki 2022 m. Ilgalaikis ekonomikos augimui palankus koregavimas turėtų būti užtikrintas biudžeto konsolidavimo priemonėmis. Visas nenumatytas pajamas Rumunija turėtų panaudoti deficitui mažinti.
- (4) Taryba nustato 2020 m. rugsėjo 15 d. terminą, iki kurio Rumunija turi imtis veiksmingų priemonių ir pagal Reglamento (EB) Nr. 1467/97 3 straipsnio 4a dalį pateikti išsamią ataskaitą apie tiems tikslams pasiekti numatytą konsolidavimo strategiją. Po to Rumunijos valdžios institucijos ne rečiau kaip kas šešis mėnesius turėtų pranešti apie pažangą įgyvendinant šias rekomendacijas iki perviršinio deficito panaikinimo.

Be to, Rumunijos valdžios institucijos turėtų užtikrinti visapusišką nacionalinės fiskalinės sistemos taikymą. Siekiant užtikrinti sėkmingą fiskalinio konsolidavimo strategijos

² Grynąsias pirmines valdžios sektoriaus išlaidas sudaro visos valdžios sektoriaus išlaidos atėmus palūkanų išlaidas, Sąjungos fondų pajamomis visiškai kompensuojamas išlaidas Sąjungos programoms ir išlaidų nedarbo išmokoms nediskrecinius pokyčius. Nacionaliniu lygmeniu finansuojamas bendrojo pagrindinio kapitalo formavimas išlyginamas per ketverių metų laikotarpį. Įskaičiuojamos diskrecinės su pajamomis susijusios priemonės arba įstatymais nustatytas pajamų padidėjimas. Vienkartinės priemonės, susijusios tiek su pajamomis, tiek su išlaidomis, neįskaičiuojamos.

įgyvendinimą, taip pat bus svarbu fiskalinį konsolidavimą užtikrinti visapusiškomis struktūrinėmis reformomis, remiantis Rumunijai skirtomis Tarybos rekomendacijomis, susijusiomis su Europos semestru ir visų pirma su makroekonominio disbalanso procedūra.

Ši rekomendacija skirta Rumunijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas